

Erciyes University Journal of the Institute of Science and Technology
Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi
 ISSN 1012-2354

Cilt (Volume): 27, Sayı (Issue): 3, Temmuz/July-2011
<http://fbe.erciyes.edu.tr/>

Kayseri ili'nin meyvecilik potansiyeli açısından analizi

*Kadir Uğurtan YILMAZ Aydın UZUN

Erciyes Üniversitesi, Seyrani Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, Kayseri

ÖZET

M.Ö. 8. yüzyılda Roma İmparatoru Julius Ceasar'ın adına Ceasarea adı verilen Kayseri, tam 2000 yıldır bu isim ile anılmaktadır. İlk yerleşim yeri şimdiki şehir merkezinden 20 km kuzey doğuda bulunan Kaniş Höyüğü olan Kayseri, M.Ö. 2800 yılından günümüze kadar sırasıyla Hititler, Frigler, Asurlular, Lidyalılar, Medler, Persler, Cappacodia Krallığı, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular, Moğollar, Karamanoğulları ve Osmanlı medeniyetlerine ev sahipliği yapmış güzel bir Anadolu şehridir. Bir sanayi ve ticaret merkezi olan Kayseri, güçlü bir ekonomiye sahip olmasına rağmen meyvecilik açısından istenilen düzeye ulaşamamış, bu noktada mevcut potansiyelini hakkıyla kullanamamıştır. Meyvecilik alanları 6.207 ha olup, toplam arazi varlığının % 0,9'unu oluşturmaktadır. Meyveler arasında en fazla yetiştirilen tür 94 bin tonu aşan üretimi ile elma olup ikinci sırada kayısı yer almaktadır. Bu türlerle birlikte kiraz da bölgeye iyi uyum sağlayabilecek bir tür olarak değerlendirilebilir. Bölge ekolojisine uygun türler arasında erik, armut ve ceviz de yer almaktadır. Bahse konu türlerde yöreye uygun çeşitlerin belirlenmesinde Erciyes Üniversitesi Seyrani Ziraat Fakültesi'nin katkısı zaman içinde kendisini gösterecektir. Hazırlanan bu çalışma ile Kayseri ili tarımsal alt yapısı ve ekolojisi meyvecilik açısından tartışılmış ve genel bir analiz yapılmıştır.

Anahtar

Kelimeler

Kayseri Tarımı,
 Yumuşak Çekirdekli
 Meyveler,
 Sert Çekirdekli
 Meyveler,
 Seyrani Ziraat
 Fakültesi

Analysis of Kayseri province in terms of fruit growing potential

ABSTRACT

Kayseri, called Ceasarea on behalf of the Roman Emperor Julius Ceasar in BC 8th century, has been commemorated with this name for 2000 years. The first settlement was Mound Poodle which is 20 km northeast of the present city center. Kayseri is a nice Anatolian province which hosted the Hittites, Phrygians, Assyrians, Lydians, Medes, Persians, Cappacodia Kingdom, Romans, Byzantines, Seljuks, Mongols, Karamanoglu seigniory, and Ottoman civilizations from BC 2800 to the present, respectively. Although, Kayseri is an industrial and commercial center and has a strong economy, it couldn't reached the desired level in terms of fruit growing and couldn't use the existing potential at this point. Fruit growing area is 6.207 ha and this is 0,9% of total land of Kayseri. Fruit species that the most produced is apple with exceed 94.000 tons and is followed by apricot. In addition to that species cherry also considered as a good adaptable fruit species. Plum, pear and walnut are among species which are suitable in this region ecology. Seyrani Agricultural Faculty of Erciyes University will determine suitable cultivars to the region in these species in time. In this study, fruit growing in Kayseri province was discussed for agricultural substructure and ecology and a general analysis was made.

Keywords

Agriculture of Kayseri,
 Pome Fruit,
 Stone Fruit,
 Seyrani Agricultural
 Faculty

1. Giriş

Kayseri ili 37° 45' ve 38° 18' kuzey enlemleri ve 34° 56' ve 36° 59' doğu boylamları arasında yer almaktadır. İl alanı kuzeybatı ve kuzeyden Yozgat'ın Çayıralan ve Boğazlıyan; kuzey ve kuzeydoğudan Sivas'ın Gemerek, Şarkışla, Kangal ve Gürün; doğudan Kahramanmaraş'ın Afşin ve Göksun; güneyden Adana'nın Tufanbeyli, Saimbeyli, Feke ve Karaisalı; güneybatıdan Niğde'nin Merkez ve Çamardı; batıdan ise Nevşehir'in Derinkuyu, Ürgüp ve Avanos ilçeleriyle çevrilidir. Kayseri ili 16.865 km²'lik yüzölçümü ile ülke topraklarının yaklaşık % 2,2'lik bir bölümünü kaplamaktadır. Ortalama rakım 1054 metredir. Merkez ilçeler ile birlikte 16 ilçesi bulunmaktadır. Bu ilçeler; il merkezinde Kocasinan ve Melikgazi ilçelerinin yanı sıra Akkışla, Bünyan, Develi, Felâhiye, Hacılar, İncesu, Özvatan, Pınarbaşı, Talas, Sarıoğlan, Sarız, Tomarza, Yahyalı ve Yeşilhisar'dır [1].

2. Tarımsal Alt Yapı

Kayseri'de mevcut arazinin kullanıma göre dağılımı incelendiğinde, toplam 1.686.583 ha'lık alanın yaklaşık % 40'ı olan 670.584 ha alanın tarım arazisi, 135.827 ha alanın orman ve fundalık (% 8), 691.028 ha'lık alanın çayır ve mera (% 41), 189.144 ha alanın da tarım dışı arazi (% 11) olduğu görülmektedir. Tarım alanı içerisinde meyvecilik yapılan arazi 6.207 ha'dır ve toplam alanın % 0,9'unu oluşturmaktadır. Toplam tarım alanının 607.316 ha'ı sulanabilir nitelikte olmasına rağmen, bu alanın sadece 87.941 ha'ı sulanmaktadır ve alan sulanabilir tarımsal arazinin sadece % 14'ünü oluşturmaktadır [2]. Meyveciliğin gelişmesi sulama olanaklarının geliştirilmesi ile doğru orantılıdır. Son yıllarda yapılan yeni barajlar ve sulama göletleri ile sulanan arazi miktarındaki artışı, beraberinde meyvecilik alanlarının da artmasını sağlayacaktır (Tablo 1).

Tablo 1. Kayseri ili tarımsal sulama amaçlı baraj, gölet ve yer altı suyu tesisleri (DSİ XII. Bölge Müdürlüğü)*

Sıra No	Baraj adı	Amacı
1	Sarımsaklı	Sulama
2	Akköy	Sulama
3	Ağcaşar	Sulama
4	Kovalı	Sulama
5	Bahçelik	Sulama + Elektrik + Taşkın Kontrolü
6	Sarıoğlan	Sulama
7	Yamula	Sulama
Sıra No	Gölet Adı	Amacı
1	Karakuyu Göleti	Sulama
2	Efkere Göleti	Sulama
3	İncesu Selkapanı	Sulama
4	Tekir Göleti – Müşker Sulaması	Sulama
5	Zincidere Göleti	Sulama
6	Şeyhli Göleti	Sulama
7	Pınarbaşı Karamanlı Göleti	Sulama
8	Tomarza Büyükcanlı Göleti	Sulama
Sıra No	Kuyu Sayısı	Amacı
1	349	Sulama

3. Tarımsal Ekoloji

Konumu itibarıyla farklı rakımlara sahip olan Kayseri ili tarımsal ekoloji bakımından 3 bölgeye ayrılmaktadır. Bunlardan Develi, Yahyalı, Yeşilhisar ve İncesu en uzun vejetasyon periyoduna sahip 1. bölge iken, en kısa vejetasyon periyoduna sahip olan Pınarbaşı, Sarız ve Tomarza 2. bölgeyi, Merkez (Kocasinan-Melikgazi), Akkışla, Bünyan, Hacılar, Felâhiye, Özvatan, Sarioğlan ve Talas orta vejetasyon periyoduna sahip 3. bölgeyi oluşturmaktadır [1]. Ancak Develi, Yahyalı, Yeşilhisar ilçelerinin Sultan Sazlığı etrafındaki bazı tarımsal alanlarında görülen mikro klima özelliğinden dolayı buralarda diğer bölgelerden farklı olarak bazı ürünlerin de yetiştirilmesi söz konusudur [1]. Bu ürünler içerisinde en önemlilerinden birisi özellikle Iğdır yöresinde yetiştiriciliği yapılan Aprikoz (Iğdır, Şalak) kayısı çeşididir. Ayrıca yörenin kendine özgü yerel çeşitleri Pamuk Mustafa ve Bozağa'da yetiştiriciliği yapılan kayısılar arasında yer almaktadır. Yöre çeşitleri güneş altında ortadan ikiye ayrılıp kurutulmuş ta tüketilmektedir. Ancak buradan elde edilen kuru kayısıların Malatya ve çevresinde yetiştirilen çeşitlere kalite yönünden rakip olma şansı bulunmamaktadır. Nitekim dünyada en çok kurutmalık kayısı yetiştiriciliği yapılan Malatya'daki üretim miktarı bazı yıllarda piyasalardaki tıkanmalar sebebiyle pazarlama durumu sıkıntıya girdiğinden, son yıllarda kurutmalık kayısıların taze olarak ihraç edilmesi yaygınlaşmıştır. Hal böyleyken bu yörede kurutmalık yetiştiricilik yerine kaliteli çeşitlerle sofralık üretime dönük yetiştiricilik desteklenmelidir. Kayseri bu yönüyle sahip olduğu farklı ekolojiler sayesinde ülkemizin birçok noktasında farklı meyve türleri ile yapılan yetiştiricilik açısından önemli bir potansiyele sahiptir.

Kayseri'de mevcut iklim yapısının kışları oldukça sert ve soğuk, yaz aylarında ise kurak ve sıcak olması bazı meyve türlerinin yetiştiriciliği açısından sınırlayıcı bir unsur olsa da sulama olanaklarının artması ve bunun yanı sıra yapılan baraj ve göletler nedeniyle iklimde meydana gelen ve gelmeye de

devam eden yumuşama, meyve yetiştiriciliği için uygun ekolojilerin oluşmasını devam ettirmektedir. Bunun yanı sıra Kayseri'nin bulunduğu Kızılırmak havzasında yer alan Kızılırmak ve Sarımsaklı Suyu ile Seyhan havzasında yer alan Zamantı Irmağı bölgede ekolojii etkileyen önemli akarsulardır.

İklimsel veriler açısından incelendiğinde tipik karasal iklim özellikleri ile karşılaştığımız Kayseri'nin ortalama toplam yağış miktarı 396.5 kg/m^2 'dir. Ortalama güneşlenme süresi 81.6 saattir. Yağışların daha çok sonbahar, kış ve ilkbahar aylarında yoğunlaştığı, özellikle Nisan ve Mayıs aylarında bir hayli arttığı görülmektedir. Ocak ve Şubat aylarında eksi değerlerde seyreden ortalama sıcaklık değerleri yaz aylarında $22.5 \text{ }^\circ\text{C}$ 'ye kadar yükselmektedir. Ekstrem yıllarda en düşük sıcaklıkların $-28.4 \text{ }^\circ\text{C}$, en yüksek sıcaklıkların ise $40.7 \text{ }^\circ\text{C}$ 'ye ulaştığı saptanmıştır (Tablo 2). Kızılırmak ve Seyhan havzalarında yer alan Kayseri'de özellikle çöküntü havzalarının tabanlarında yer alan ovalar, verimli alüvyal topraklarla kaplıdır. İl genelinde genellikle kırmızı-kahverengi toprak yapısıyla karşılaşılmaktadır. Doğal bitki örtüsü çayır olan bu tip toprakların büyük bölümü nadaslı kuru tarımla, bağ bahçe tarımına ayrılmıştır. Toprak yapısı birçok meyve türünün yetiştirilebilmesine olanak sağlayacak niteliktedir. Bazı noktalarda toprak pH'sının yüksekliği, bu duruma hassaslığı olan tür veya çeşitler için kloroza neden olabilmektedir. Develi Ovası'nda toprak yapısının hidromorfik olması nedeniyle iyi drenaj yapılan arazilerde besin maddelerince zengin yetiştirme alanları oluşmaktadır. Ancak bu alanda tuzluluğun arttığı bazı noktalar da mevcuttur [3]. Bu nedenle Develi ovası içerisinde diğer yerlerde de olduğu gibi mutlaka toprak analizi yapılması gerekmektedir. Tuzluluk sorunu olan yerlerde yapılan yetiştiriciliklerde önemli oranda tuz zararı ortaya çıkmaktadır.

Tablo 2. Kayseri ili meteorolojik verileri (Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü)

Ortalama*	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Sıcaklık ($^\circ\text{C}$)	-1.9	-0.2	4.9	10.7	14.9	19.1	22.5	21.9	17.2	11.6	4.8	0.1
En Yüksek Sıcaklık ($^\circ\text{C}$)	3.8	5.7	11.5	17.5	22.1	26.6	30.5	30.6	26.5	20.2	12.2	5.8
En Düşük Sıcaklık ($^\circ\text{C}$)	-6.9	-5.3	-1.5	3.5	6.8	9.7	12.1	11.5	7.4	3.8	-1.1	-4.7
Güneşlenme (saat)	2.8	3.9	4.9	6.1	8.1	10.3	11.7	11.3	8.9	6.5	4.5	2.6
Yağışlı Gün Sayısı	11.4	11.6	12.2	13.5	13.6	8.2	2.6	1.8	3.8	7.7	9.2	11.7
Yağış Miktarı (kg/m^2)	31.6	33.0	41.0	56.2	57.3	35.9	13.0	6.5	11.3	33.2	38.2	39.3
Ekstrem**	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
En Yüksek Sıcaklık ($^\circ\text{C}$)	17.0	19.6	26.6	31.2	33.4	36.0	40.7	40.0	36.0	32.6	24.8	21.0
En Düşük Sıcaklık ($^\circ\text{C}$)	-28.1	-28.4	-28.1	-11.6	-5.5	-0.4	3.7	2.1	-2.5	-8.3	-16.2	-25.5

* 1975-2008 yılları arası, ** 1975-2009 yılları arası

Kızılırmak ve Seyhan havzalarında yer alan Kayseri'de özellikle çöküntü havzalarının tabanlarında yer alan ovalar, verimli alüvyial topraklarla kaplıdır. İl genelinde genellikle kırmızı-kahverengi toprak yapısıyla karşılaşmaktadır. Doğal bitki örtüsü çayır olan bu tip toprakların büyük bölümü nadaslı kuru tarımla, bağ bahçe tarımına ayrılmıştır. Toprak yapısı birçok meyve türünün yetiştirilebilmesine olanak sağlayacak niteliktedir. Bazı noktalarda toprak pH'sının yüksekliği, bu duruma hassaslığı olan tür veya çeşitler için kloroza neden olabilmektedir. Develi Ovası'nda toprak yapısının hidromorfik olması nedeniyle iyi drenaj yapılan arazilerde besin maddelerince zengin yetiştirme alanları oluşmaktadır. Ancak bu alanda tuzluluğun arttığı bazı noktalar da mevcuttur [3]. Bu nedenle Develi ovası içerisinde diğer yerlerde de olduğu gibi mutlaka toprak analizi yapılması gerekmektedir. Tuzluluk sorunu olan yerlerde yapılan yetiştiriciliklerde önemli oranda tuz zararı ortaya çıkmaktadır. Kayseri ve yöresi, Erciyes Dağı'nın volkanik hareketleri sonucu ortaya yaydığı volkanik bir tabaka üzerindedir. Erciyes'in çevreye yaydığı magmadan meydana gelen bu toprak yapısı, volkanik tüf olarak adlandırılmakta, hava nemini tutması ile önem kazanmaktadır. Bu nedenle Kayseri yöresinde özellikle Erciyes dağı çevresinde kuraklığa dayanıklı birçok yabancı tür kolaylıkla yetişmekte, susuz yetişebilen farklı türlere ait kültür çeşitleri de bu noktada değerlendirilebilmektedir. Özellikle bağ ve kayısı yetiştiriciliği yörede susuz olarak kolaylıkla yapılabilmektedir. Yabancı türler içinde ahlatlar da kültür armut çeşitleriyle aşılanarak değerlendirilebilmektedir.

4. Mevcut Meyvecilik ve Gelişme Durumu

Kayseri özellikle gelişmiş sanayi yatırımları ve geleneksel ticaret anlayışı gereği oldukça güçlü bir ekonomiye sahip olmasına rağmen özellikle meyvecilik konusunda oldukça gerilerde kalmış bir il olarak karşımıza çıkmaktadır. Bugüne kadar özellikle iklim özellikleri itibarıyla birçok meyve türünün yetiştirilemeyeceği önyargısını taşıyan Kayseri, benzer ekolojik özelliklere sahip illerde yapılan meyve yetiştiriciliklerinden son yıllarda etkilenecek bir takım gelişmeler gösterse de, mevcut potansiyeli ve alt yapısı

düşünüldüğünde bu özelliklerin yeterince değerlendirilemediği görülmektedir.

Son yıllarda özellikle Niğde gibi elma yetiştiriciliğinin yaygın olduğu bir yöreye yakınlığı nedeniyle Kayseri'de elma üretiminin düzenli olarak arttığı görülmektedir (Şekil 1). Ayrıca 2009 yılı TÜİK verileri incelendiğinde de mevcut durumda 1.444.705 adet olan meyve veren elma ağacı sayısının yanı sıra 316.209 adet de meyve vermeyen elma ağacı görülmektedir. Bu ağaçlarında meyve vermeye başladığı göz önüne alındığında 94.415 ton olan Kayseri elma üretiminin tahmini olarak 20.000 ton civarında bir artış göstereceği ortadadır (Tablo 3). Ancak özellikle bazı yörelerde eski çeşitlerle kurulmuş, yaşlanmış bahçeler ortadan kalkarken, bir taraftan da yeni çeşitlerle bahçeler oluşturulmaya devam etmektedir. Böylece üretim daha çok yeni ve güncel çeşitlerle yapılmaktadır. Üretim artışının düzenli oluşu ve Türkiye elma üretiminin geldiği nokta göz önünde bulundurulduğunda ürünün depolanması ve pazar süresinin uzatılması daha da önemli bir konuma geldiğinden soğuk hava deposu sayısı, üretimi takiben artırılmalı ve bu tür yatırımlar teşvik edilmelidir.

Elmanın dışında yumuşak çekirdekli meyve türleri arasında önemli bir yeri olan ve son yıllarda piyasada oluşan yoğun talebe rağmen, Ateş Yanıklığı Hastalığı'ndan (*Erwinia amylovora*) dolayı üretimi sınırlanan Kayseri ve yöresinde üretim ve fidan dikim miktarı bakımından ele alındığında artış gösteren türler arasında yer almıştır [4]. Mevcut durumda 2009 yılı verilerine göre 33.010 adet görünen meyve veren armut ağacının yanında 39.765 adet meyve vermeyen armut ağacı bulunması bu türün yetiştiriciliğine olan ilginin arttığının en önemli göstergelerinden birisidir (Tablo 3). Bu ağaçların verime yatması durumunda armut üretimi iki katından daha fazla bir noktaya ulaşacaktır. Ayrıca yörede iklim ve toprak yapısı gereği yabancı ahlat ağaçlarının doğal ortamda kolaylıkla yaşamını sürdürebilmesi, bu yabancı türün üzerine aşılanan armutlardan elde edilen üretiminde zamanla artmasına neden olmaktadır. Bu türde de pazar istekleri gözden kaçırılmadan çeşit seçimi yapılması ele alınması gereken en önemli konular arasındadır.

Tablo 3. Rakamlarla Kayseri ili meyveciliğinin görüntüsü (2009 yılı TÜİK verileri)

Türler	Üretim Miktarı (ton)	Ağaç Başına Düşen Ortalama Verim (kg)	Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı (adet)	Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı (adet)	Toplam Ağaç Sayısı (adet)
Elma	94.415	65	1.444.705	316.209	1.760.914
Armut	1.182	36	33.010	39.765	72.775
Ayva	179	29	6.260	3.775	10.035
Nektarin	18	26	700	100	800
Şeftali	227	24	9.425	1.665	11.090
Erik	557	28	20.120	11.090	31.210
Kayısı	12.869	44	294.205	20.805	315.010
Zerdali	9.165	30	307.795	4.570	312.365
Kiraz	933	30	31.055	10.740	41.795
Vişne	409	32	12.713	4.337	17.050
İğde	64	3	20.300	1.650	21.950
Çilek*	723	909	795*	0	795*
Dut	818	81	10.075	1.258	11.333

* Çilek üretimi alan (da) olarak değerlendirilmiştir.

Yörede yetiştiriciliğine önem verilen meyve türlerinden birisi de kayısı ve zerdalidir. Son zamanlarda özellikle Yeşilhisar

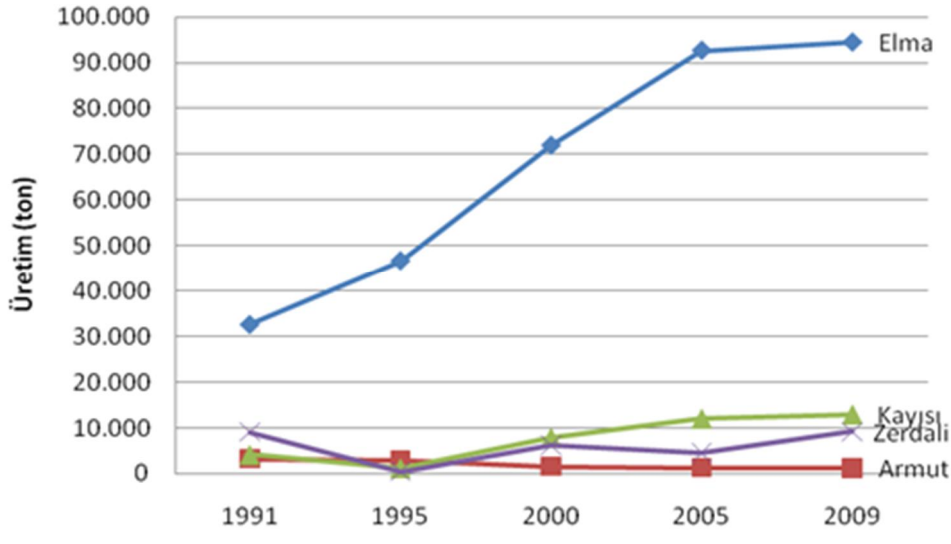
ve Yahyalı dolaylarında artan sofralık kayısı yetiştiriciliği ile üretim miktarı bir hayli yükselmiştir. Kayseri ve yöresinde

mevcut toprak yapısının susuz ortamlarda kayısı yetiştiriciliğine imkân tanınması nedeniyle uzun yıllar kapama bahçe tesisinden ziyade özellikle bağ alanlarının kenarlarında çit bitkisi olarak yoğun kayısı yetiştiriciliğinin yapıldığı görülmektedir. Ancak bu yetiştiricilik aşılı köklü fidan dikiminden ziyade mevcut kayısı ağaçlarından elde edilen tohumların ekilmesiyle ortaya çıkan aşısız zerdalilerden yapıldığından, kalite ve verim konusunda çok ciddi sıkıntılar bulunmaktadır. Hastalık ve zararlılarla mücadele yapılmaması da bu sıkıntılarının artmasına neden olan önemli bir faktördür. İlkbahar geç donlarının da etkisi göz önünde bulundurulduğunda tarımsal ekoloji bakımından 2. ve 3. bölge olarak nitelendirilen kısa ve orta vejetasyon dönemine sahip yerlerden ziyade, vejetasyon dönemi daha uzun ve nispeten daha ılıman ve hatta mikro klima özelliği gösteren alanlara kayısı yetiştiriciliğinin kaydırılması ve bu bölgelerde geliştirilmesi, yöre üreticisi için iyi bir gelir kaynağı oluşturacaktır. Özellikle zerdali yetiştiriciliğinin bahsi geçen tarımsal ekolojilerde de oldukça yaygın şekilde yapılması,

yıllara göre zerdali üretim değerlerinde çok önemli oranlarda iniş çıkışlara neden olmaktadır (Şekil 1). Sofralık kayısı yetiştiriciliğinin yaygınlaştığı alanlarda pazar isteklerinin karşılanması açısından yeni yerli ve yabancı çeşitlerin kullanılması oldukça önemli bir avantaj sağlayacaktır.

Kayseri’de geçmişten bugüne en önemli oranda üretim kaybı eriklerde görülmektedir. 2009 yılı itibarıyla 557 tona kadar düşen erik üretimi kendini yenileme çabası içinde görülmektedir. Son yıllarda özellikle dış piyasalardan talep edilen kurutulmuş erik, yörenin alışık olduğu kurutulmuş erik deseni ve özellikle Nevşehir ve yöresinde yetiştiriciliği bilinen oldukça etli ve kaliteli kurutulmuş erik çeşitlerinin varlığı, nasıl bir erik yetiştiriciliğinin dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 1. Kayseri ilinde bazı meyve türlerinin yaklaşık 20 yıllık üretim seyri.

Kayseri’de özellikle Yahyalı ve civarında yaygınlaşan kiraz yetiştiriciliği de Kayseri’nin meyve üretim değerleri içerisinde önem verilmesi gereken konulardan birisidir. Özellikle Avrupa piyasalarında oluşan ‘Türk kirazı’ imajı nedeniyle ortaya çıkan kiraz talebini karşılamaya yönelik olarak birçok ilde yeni yatırımlar yapılmaya başlanmıştır. Kayseri kiraz yetiştiriciliği için uygun ekolojisi ile ileriye dönük önemli getiriler sağlayabilecek bir konumdadır. Bu noktada kiraz konusu devlet desteği ile teşvik edilmeli, özellikle yüksek rakımlarda geçici kiraz üretimine önem verilmelidir. Toplam 933 tonluk kiraz üretimi yeni dikilen bahçelerle birlikte yaklaşık %30 artış gösterecektir. Kiraz yetiştiriciliğinde hedefler doğru konulmalı, çeşit ve tozlayıcı seçimlerine dikkat edilmelidir. Kayseri, Kırşehir’in Kaman ilçesine yakınlığı nedeniyle son zamanlarda ceviz yetiştiriciliğine yatırım yapan illerden birisi olmaya adaydır. Ceviz çevre koşullarından bir hayli etkilenen yapısı gereği bahçe tesisi sırasında dikkatli olunması gereken türler arasında yer alır. Ayrıca son zamanlarda özellikle orman arazilerinin ıslah edilmesi amacıyla bu arazilerin uzun süreli kiralınması, kıraç ağaçlandırmasını gündeme getirmiş ve badem yetiştiriciliğine talep oluşmasına neden olmuştur. Özellikle susuz yetiştiricilik yapmak isteyen üreticilerin kıraç

bitkisi olarak gördükleri bademlerin, son yıllarda yabancı kökenli geç çiçek açan kaliteli çeşitlerle üretilmesi ve iyi bir gelir kaynağı olması, susuz yetiştiricilik yapmak isteyen üreticilerin de dikkatini çekmektedir. Ancak gözden kaçırılmaması gereken konu bu çeşitlerin susuz koşullarda yetiştirilmeleri durumunda istenilen verim ve kalitenin sağlanamayacağıdır. Ayrıca aşılı köklü olarak üretilen badem fidanları susuz koşullarda yetiştirilmek istense bile, en az bir iki yıl bu fidanlar sulanmalıdır.

5. Kayseri’de Ziraat Fakültesi’nin Meyveciliğe Olabilecek Katkısı

Ülkemizde meyve yetiştiriciliğinin yaygınlaştığı ve özellikle bazı spesifik ürünlerin yoğun bir şekilde yetiştirildiği ve hatta dünyada tekel olduğumuz bu ürünlerin, yetiştirildiği bölgelerde nasıl yaygınlaştırıldığı irdelenirse, bu durumun arkasında ya ziraat fakültelerinin ya da Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’na bağlı araştırma enstitülerinin olduğu görülecektir. Malatya’da kuru kayısıda Meyvecilik Araştırma Enstitüsü’nün, Güneydoğu Anadolu’da antepfıstığına Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü’nün, Manisa ve yöresinde kuru üzüm yetiştiriciliğinde Manisa Bağcılık Araştırma

Enstitüsü'nün, Akdeniz'de çilek, muz ve turunçgil yetiştiriciliğinde Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin, Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin ve Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü'nün, Isparta ve yöresinde kaliteli elma ve kiraz yetiştiriciliğinde Eğirdir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü ve Süleyman Demirel Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin, Yalova ve Bursa yöresinde yoğun meyve yetiştiriciliğinde Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü'nün, fındık yetiştiriciliğinde Giresun Fındık Araştırma Enstitüsü ve Ordu Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin, Ege Bölgesi'nde yoğun meyvecilik alanlarında Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nün ve Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin, Ankara ve yöresinde yapılan bağcılık ve meyvecilik faaliyetlerinde Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin ve daha birçok yörede bu tür örneklerin etkileri bariz bir şekilde görülmektedir. Bu noktada özellikle meyve üretimi konusunda ülkemizin birçok ilinden bir hayli gerilerde olan Kayseri'de, ileriye dönük atılımların

yapılmasında son dönemlerde faaliyete geçen Erciyes Üniversitesi Seyrani Ziraat Fakültesi'nin etkileri zaman içerisinde önemli oranda görülecek ve benimsenecektir.

Kaynaklar

1. Anonim, Kayseri İli Tarım Master Planı (2003-2010), 2003.
2. Anonim, Kayseri İl Özel İdaresi Stratejik Planı (2006-2010), 2006.
3. Anonim, http://www.mta.gov.tr/v1.0/bolgeler/sivas/index.php?id=kayseri_genel_jeoloji&m=3, 2010.
4. Günen, Y., Mısırlı, A., Armut Ateş Yanıklığı ve Dayanırlılık Islahı. Ege Üniv. Ziraat Fak. Der., 40: 25-32, 2003.